

Сук Петро
д.е.н., професор
Криворот Олег
старший викладач
Національний університет біоресурсів
і природокористування України
м. Київ

ОБЛІК АМОРТИЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ТЕХНІКИ

Амортизація розраховується за певними методами, які б відображали причинно–наслідковий зв'язок між активом і способом його використання у процесі виробництва. Розподіл витрат при цьому здійснюється відповідно до вибраної бази. Згідно Податкового кодексу України [1] і П(С)БО 7 “Основні засоби” [2] амортизація може розраховуватись за п'ятьма методами: прямолінійний, зменшення залишкової вартості, прискорене зменшення залишкової вартості, кумулятивний, виробничий. Перші чотири методи передбачають розраховувати амортизацію залежно від строку використання активу, а виробничий – від кількості виробленої продукції.

Амортизація включається у витрати і є частиною собівартості продукції. Характерними особливостями для сільського господарства є сезонність і тривалість вегетаційного росту рослин. Отже, щомісячні суми нарахованої амортизації сільськогосподарської техніки в зимовий період не можуть бути віднесені на конкретні об'єкти калькулювання через їх відсутність. Для врахування зазначених особливостей потрібно використати окремий підхід до нарахування і обліку амортизації сільськогосподарської техніки.

Під час нарахування амортизації потрібно здійснювати два процеси:

- 1) визначити суму амортизації;
- 2) віднести амортизацію на відповідний об'єкт витрат.

В сільському господарстві калькуюють собівартість продукції один раз на рік станом на 31 грудня. Тому щомісячні суми амортизації сільськогосподарської техніки можуть залишатися нерозподіленими до кінця року. Адже в січні–березні сільськогосподарські культури ще не посіяні, то невідомо на який об'єкт потрібно списати амортизацію. Вона залишається нерозподіленою. Для її розподілу в кінці року потрібно вибрати базу, якою можуть бути площі посіву, кількість зібраної продукції, її вартість або сума отриманого доходу.

Таким чином, для обліку амортизації сільськогосподарської техніки використовують два методи: прямолінійний – під час визначення суми амортизації і виробничий – під час її розподілу на об'єкти. Отже, в результаті поєднання двох офіційно визнаних методів появляється третій, який пропонуємо назвати “комбінований”. Щомісячне нарахування амортизації сільськогосподарської техніки пропонуємо здійснювати прямолінійним методом. Обліковувати її доцільно в складі витрат виробництва, відкривши окремий аналітичний рахунок “Нерозподілена амортизація”. Обліковані суми в кінці року розподіляють на об'єкти калькулювання, вибравши базу, яка найбільш пов'язана із

використанням основних засобів. Такою базою може бути: по тракторах – обсяг виконаних робіт; по спеціальних машинах і механізмах (зернові комбайни, бурякозбиральні комбайни тощо) – конкретні культури, для вирощування яких призначені спеціальні машини; по знаряддях загального призначення (плуги, борони, культиватори та інші) – площі посіву, отримана продукція в оцінці за справедливою вартістю, сума доходу від реалізації продукції.

В синтетичному обліку записи на рахунках будуть такі:

1) дебет рахунка 23 “Виробництво” і кредит рахунка 13 “Знос (амортизація) необоротних активів” – щомісяця під час нарахування амортизації;

2) дебет рахунка 23 (в аналітичному обліку конкретні об’єкти витрат) і кредит рахунка 23 (аналітичний рахунок “Нерозподілена амортизація”) – в кінці року під час віднесення амортизації на конкретні об’єкти обліку.

Висновки. Нарухування амортизації сільськогосподарської техніки доцільно проводити в два етапи:

а) щомісячно нараховувати амортизацію прямолінійним методом і обліковувати її в складі витрат на окремому аналітичному рахунку “Нерозподілена амортизація”;

б) в кінці року розподіляти амортизацію на об’єкти обліку, вибравши базу для розподілу – виробничий метод.

Під час нарахування і розподілу амортизації сільськогосподарської техніки поєднуються два методи – прямолінійний і виробничий. В результаті такого поєднання виникає новий метод нарахування амортизації, який ми пропонуємо назвати “комбінований”.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України [Текст] : офіц. текст : за станом на 01.06.2016 р. / Верховна Рада України; Кодекс України, Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2011. – № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112. – Доступно з мережі Інтернет : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення : 20.05.2016). – Назва з екрана.

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 “Основні засоби”, затверджено наказом Міністерства фінансів України 27 квітня 2000 р. № 92, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18 травня 2000 р. за № 288/4509. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua> (дата звернення : 21.05.2016). – Назва з екрана.

3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 “Витрати”, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. № 318. – Електронний ресурс. – Режим доступу : www.rada.gov.ua (дата звернення : 21.05.2016). – Назва з екрана.

